

Thomas Meaney: Ett år inom tysk kultur

22 januari

På promenad hem från Wolf Kino med L på gatorna i Neukölln. På Reuterplatz stannar vi vid en liten vaka för Gaza. Den officiella dödssiffran uppgår till omkring 23 000. Några fotografier på barn, några få ljus. Omkring 15 personer står i kylan. Längs Reuterstrasse står ett dussin polispikéer med motorn igång. Poliser omringar vakan. De tittar på gruppen som om den höll på att sätta ihop en bomb.

17 februari

Jag deltar i Münchens säkerhetskonferens, som i år även fungerar som minnesstund för den israeliska gisslan i Gaza. Israels försvarsminister, Israel Katz, varnar publiken: om inte IDF:s trupper tillåts slutföra arbetet i Gaza, så kommer det att bli "Gazaremsor i London, Gazaremsor i Paris, Gazaremsor i Berlin".

Vid det lokala Amerika-Haus, där det står en stor elefantskulptur i foajén, hålls en paneldiskussion om antisemitism i Tyskland. Clinton klandrar demonstranter mot kriget i Gaza för att vara misstänkt välorganiserade. "På några dagar gjordes organiserade insatser i många städer och universitet över hela USA och Europa och på andra ställen – så långt bort som Australien – som hade stått beredda på detta", säger hon, "oavsett om de visste exakt att det skulle bli på den 7 oktober, eller om de bara var förberedda och kom utrustade med anvisningar som cirkulerat." Datumet för den Hamasledda attacken som – åtminstone till synes – hade undgått Mossad och Shin Bet, var således allmänt känt i Canberra och Morningside Heights? En enorm antikolonial sammansvärjning? Panelen förbigår med tystnad att en tredjedel av dem som sedan 7 oktober gripits av tysk polis för antisemitiska förseelser har varit judar.

26 februari

Tillsammans med sina israeliska medregissörer Yuval Abraham och Rachel Szor vinner de palestinska regissörerna Basel Adra och Hamdan Ballal dokumentärfilmfestivalen i Berlin med sin film No Other Land. Abraham använder prisceremonin som tillfälle att tala mot den israeliska politiken. Tyska lagstiftare betecknar hans tal som antisemitiskt och israeliska medborgargarden letar efter honom i hans hem i Jerusalem. När det avslöjas att Berlins kulturminister Claudia Roth applåderade under Abrahams tal klargör hon att hon bara applåderade för den israeliska delen av kollektivet.

16 april

En palestinsk kongress samlas i Wedding, organiserad av Die Linke i Berlin. Polisen stänger av elektriciteten i rättan tid för att bespara landet en livesändning av den 85-årige historikern Salman Abu Sittas tal. Det påminner om hur Netanyahu vägrade vara i samma rum som Edward Said, och sa att han var rädd för att Said skulle mörda honom. Ett oförglömligt ögonblick: en minut in i Abu Sittas sändning ger befälhavande polis en snabb nickning till sin kollega om att dra ur kontakten.

Hans son, Ghassan, som är rektor vid universitetet i Glasgow och har utfört medicinska operationer i Gaza, avvisades vid Berlins flygplats. Även Yanis Varoufakis rapporterar att han på samma sätt förbjöds komma in i landet. Vid själva kongressen arresteras ytterligare 200 personer av de 2500 poliser som har skickats för att stoppa mötet. Allmänna åklagarens kontor förklarar att kongressen inte kan sammanträda någon annanstans i Berlin. En israelisk flagga vajar över rådhuset. Den slets ner förra året ner av aktivister – en ”antisemitisk” förseelse – men hissades upp igen.

5 maj

FDP och CDU kräver polisövervakning av Berlins professorer, eller det som Bild Zeitung kallar ”Universiteter” (akademiska gärningsmän) – var är Victor Klemperer?* Bild publicerar foton på de professorer ”som står bakom den judehatande pöbeln”, det vill säga de studenter som protesterar mot kriget på Gazaremsan. Det är samma metod som användes när Springer-pressen hetsade till mordet på Benno Ohnesorg (1967) och ett medborgargardes skjutning av Rudi Dutschke (1968). Benägenheten till Springerfientlighet har nästan försvunnit i det tyska samhället. Många ur 68-generationen har hittat bekväma positioner på etablissemangets mer respektabla lokala TV-stationer, Die Welt, etc. Ibland kan man höra dem berömma Israels framryckningar under Dutschkes porträtt i en av stadens till namnet vänsterinriktade barer, med en skål fylld av EU-tändstickor på bordet.

3 juni

Bilderna från Gaza är inte verkliga. Det säger Herta Müller rakt ut i Frankfurter Allgemeine Zeitung. Som expert på totalitarism efter att ha vuxit upp i Rumänien vet hon vad hon talar om. ” Hamas kontrollerar urvalet av bilder och styr våra känslor”, skriver hon. ”Våra känslor är deras starkaste vapen mot Israel.” För att motverka denna massiva känslomanipulering råder hon oss att fortsätta lita på de israeliska militärstyrkorna, och bibehålla vår misstro mot bilder på brinnande människor, pulvriserade byggnader, svältande barn, vare sig dessa är iscensatta av Hamas Hollywoodavdelning eller inte. Men manipulerar Hamas också de bilder som israeliska trupper sprider av sig själva, där de kråmar sig i underkläder eller leker med de mördades leksaker? De gav denna specialist på mediastudier Nobelpriset.

11 juni

Förbundsdagen antar den icke-bindande resolutionen ”Aldrig mer är nu: att skydda, bevara och stärka judiskt liv i Tyskland”, med röster från alla partiet – CDU, SPD, FDP, De Gröna, AfD – utom Die Linke, som lade ner sina röster, och Sahra Wagenknechts allians som röstade mot den. Resolutionen anammar IHRA:s definition av antisemitism, som i sin ursprungliga lydelse säger att inte all kritik av Israel är antisemitisk. Men förbundsregeringen tar bort detta förbehåll ur texten som de använder i resolutionen, något som effektivt avskaffar skillnaden mellan kritik av Israel och antisemitism. Nu kan varenda organ som bedöms vara kritiskt mot israelisk politik fräntas offentlig finansiering. Juridiska forskare påpekar att resolutionen går mot grundlagens garantier om yttrandefrihet. Men det är just poängen: Tysklands utsedda lagstiftare antog resolutionen därför att de ville öka trycket att anpassa sig, uppmuntra till själv censur och, allra viktigast, främja en ordning

* Victor Klemperer (1881-1960) var en tysk författare som främst är känd för sin kritik av tredje rikets språkbruk i boken *LTI: Tredje rikets språk* från 1947.

präglad av tävlingsinriktad, egennyttig fromhet. De visste att de inte behövde lagen för det. En resolution som var utklädd till lag skulle fixa saken.

18 juni

”Är du antisemit?”: den inledningsfråga som Springerpressen föredrar när den möter personer som avviker från den tyska samsynen. Den officiella dödssiffran i Gaza är omkring 40 000.

27 juni

”Lagen för att modernisera medborgarskapslagstiftningen” har trätt i kraft. Lagen är ett sätt för den tyska staten att närma sig det lockande kanadensiska systemet med en selektiv invandring som fyller på den utbildade arbetskraften, men stänger ute oönskade invandrare, för vilka tester för ”antisemitism” kan användas som slasktratt.

2 juli

Freie Universitäs professor Stefan Liebig, styrelsemedlem i Tyska institutet för ekonomisk forskning, cirkulerar ett brev mot antisemitism som svar till de professorer som stödde studenterna under Gazaprotesterna. Studenter noterar att Liebig har klippt och klistrat brevets text från en högerbloggare. Brevets undertecknare, som innefattar självutropade experter på akademisk frihet och liberala normer, låter sina namn stå kvar på brevet även efter att källan till dess innehåll har avslöjats. I ett meddelande till sina Freie-kollegor hävdar Liebig att det kan vara viktigare att ta avstånd från antisemitism än att ta avstånd från högern. Liebig publicerar ett fotografi där den israeliska flaggan täcker alla ockuperade områden, inklusive Gaza. Liebig tar bort inlägget när studenter påpekar att han har klippt och klistrat flaggan från ett av extremhögerns konton, men bara för att det ”tydligt kom från ett X-konto som användes för att sprida fascistiskt innehåll”, inte på grund av bildens territoriella anspråk.

17 september

Volker Beck, de tyska Grönas tidigare ledande inpiskare, ordförande för det tysk-israeliska förbundet, och outtröttlig aktivist mot leveranser av vatten och medicinska förnödenheter till Palestina, plockar ut sina ”favoriter” bland de hundratals israeliska personsökarattackerna i Libanon. Det blir för varje dag allt tydligare att den israeliska militären drar till sig det som ännu finns kvar av den undertryckta skolpojksbeundran för det morska Wehrmacht, en beundran som inte kan levas ut någon annanstans.

30 september

125 Berlinpoliser genomför räder i Friedrichshain, Gropiusstadt, Tegel, Britz och Schöneberg. De letar efter fem män som misstänks för antisemitism. Inga arresteringar görs.

23 oktober

Förlaget Verso gör en förfrågan till den tyska utgivaren av Alfred Sohn-Rethels artiklar. Svaret från utgivaren, ça ira-Verlag, en klassisk antitysk institution:

Å ena sidan är vi förtjusta över att Sohn-Rethel väcker internationell uppmärksamhet, och vi är inte helt mot att göra affärer med Verso. Å andra sidan, och med Marx och Engels ord: ”Kommunisterna försmår att hemlighålla sina åsikter och avsikter.” Så för

att vara tydliga: så länge Verso är indragen i den globala antisemitiska kampanjen med sina publikationer har vi inget intresse av att sluta ett licensavtal. Så länge "Palestinapamfletterna" inte har avlägsnats från webbplatsen, och vilseledande paroller som "Vi är alla palestinier" kan läsas där, ber vi er att avstå från ytterligare förfrågningar.

4 november

Den perfekt ariske nyhetsredaktören på Bild utser Judith Butler till en "passionerad antisemit". Hur ska Bilds åsiktsredaktör kunna bräcka det?

22 november

Nan Goldin kommer till Neue National Galerie för vernissagen av en retrospektiv på hennes konstnärskap, *This Will Not End Well*. Hon håller ett trotsigt tal. "Varför talar jag till er, Tyskland? Därför att munnar har tystas, regeringen, polisen och tillslagskulturen har satt på munkavlar på dem." Det slutar inte bra. Kulturminister Roth hävdar att hon är "förskräckt". Ordföranden för den Preussiska kulturella arvsfonden, Hermann Parzinger, förkunnar att Goldins uppträdande "inte motsvarar vår uppfattning av yttrandefrihet". Berlins kultursenator Joe Chialo fördömer Goldins "bristfälliga historiemedvetande".

28 november

Interna dokument som läckts till pressen avslöjar att FDP:s ledare Christian Lindners plan för att avveckla Trafikljuskoalitionen* kallades "D-dagen". Han fortsätter att visa sig offentligt.

29 november

För att inte hamna på fall har CDU, vars partifärg är svart, antagit "Svart är vackert" som kampanjparoll. Snillen inom partiets tankesmedja Konrad Adenauer-stiftelsen tände redan 1972 på "Svart är vackert" som ett desperat svar på Willy Brandts coolhetsfaktor, oförmögna att förutse att det såg ut som om de bedrev psykologisk krigföring mot sig själva när de visade upp parollen samtidigt som Angela Davis träffade Honecker i Östberlin. Alltsedan dess har de av och till dragit fram den. Detta är ett parti som leds av Friedrich Merz, tidigare medlem i BlackRocks styrelse och stolt borgarbracka, som till sist tog över partiet från sin gamla antagonist, Angela Merkel.

18 december

En man från Gaza, vars hustru och dotter dödades vid israeliska flygangrepp, förlorar sin förtvivlade rättsprocess i en domstol i Frankfurt för att stoppa tyska leveranser av vapen och växellådor till Israels Merkavastridsvagnar. I domen som stödjer utökade vapenleveranser åberopar domstolen den icke bindande resolutionen "Aldrig mer är nu". Så resolutionen fyller sin funktion. Den officiella dödssiffran i Gaza har passerat 45 000, även om trovärdiga rapporter uppger att antalet palestinier som har dött på grund av den israeliska invasionen ligger närmare 180 000.

Översättning från engelskan: Göran Källkvist. Texten publicerades ursprungligen den 31 december 2024 på *New Left Reviews* blogg *Sidecar*. Har publicerats på svenska i kulturtidskriften *Paletten*, maj 2025.

* Trepartikoalitionen i Tyskland, mellan det "röda" partiet SPD, de "gula" FDP och de Gröna – öa.